

LAN

Long Alliantie Nederland

nieuwsbericht

4

Uitgave 4, 28 april 2015

Graag informeren wij u over het volgende:

1. Van den Dungen ontvangt rapport Goed Gebruik inhalatiemedicatie astma / COPD
2. LAN stelt visie "Goed inhaleren vraagt om goed instrueren" vast
3. Maastricht geeft vorm en inhoud aan integrale zorgverlening astma en COPD
4. Studie naar COPD zorg in Nederland
5. Monitor: ingrijpende documentaire over beroepsziekten in Nederland
6. Longdagen 2015 een groot succes!
7. www.inhalatorgebruik.nl uitgebreid en geïntegreerd in informatiesystemen
8. Digitaal magazine verschenen over nieuw Nederlands Astmacentrum Davos
9. Steungroep bespreekt landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname
10. REDUX: sneller herkennen en behandelen van longaanvallen
11. Drie nieuwe boeken over longen
12. Beschikbaar: landelijk uniform aanvraagformulier stoppen met roken zorg
13. Longen op de agenda
14. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland
15. Aanmelden voor dit nieuwsbericht

1. Van den Dungen ontvangt rapport Goed Gebruik Inhalatiemedicatie astma / COPD

Op 13 april jl. heeft de heer Van den Dungen (directeur-generaal Curatieve Zorg) van het Ministerie van VWS het eerste exemplaar van het rapport "Goed Gebruik inhalatiemedicatie astma en COPD" ontvangen van Guusje ter Horst (voorzitter Long Alliantie Nederland). Tijdens het kennismakingsgesprek met Van den Dungen is onder meer gesproken over het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten, dat mede dankzij steun van VWS wordt uitgevoerd. Ingegaan is onder meer op de (nog verkeerde) prikelstructuur om minder ziekenhuisopnamedagen voor COPD longaanvallen te realiseren; de ambities om beroeps(long)ziekten aan te pakken; en de activiteiten gericht op beter, zinniger en zuiniger gebruik van inhalatiemedicatie.

Inhalatiemedicatie vormt een belangrijk onderdeel van de zorg voor een groot deel van de circa één miljoen mensen met een chronische longziekte. In het kader van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten wil de LAN het rendement van inhalatiemedicatie vergroten met 20% (gemeten in kwaliteit van leven van de patiënt per geïnvesteerde euro). Om dit doel te helpen bereiken heeft de LAN het rapport Goed gebruik inhalatiemedicatie astma en COPD uitgebracht.

Het rapport sluit af met conclusies zoals: maak integrale ketenzorg voor astma mogelijk, zet in op het voorkomen van longaanvallen, versterk therapietrouw, gebruik de landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie (www.inhalatorgebruik.nl), versterk het kostenbewustzijn onder zorgverleners en patiënten, zorg voor goede implementatie met evaluatiemomenten. Aanbevelingen zijn gericht aan alle betrokken groeperingen: overheid, zorgverzekeraars, zorgverleners, patiënten, farmaceutische bedrijven en aan de LAN. Het rapport wordt aan alle groeperingen uitgereikt en de LAN zet zich er voor in dat de aanbevelingen worden gevolgd, zodat longpatiënten nog betere integrale ketenzorg ontvangen en meer baat hebben van inhalatiemedicatie. Het rapport is [HIER](#) te vinden.

2. LAN stelt visie “Goed inhaleren vraagt om goed instrueren” vast

De landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie is opgezet met het doel om een goed gebruik van inhalatie medicatie te bevorderen door de inhalatie instructie te optimaliseren. Hiertoe is, behalve het ontwikkelen van inhalatieprotocollen en gebruiksaanwijzingen, ook een visie en checklist op scholing voor zorgverleners met betrekking tot het geven van inhalatie instructie opgesteld. De ledenvergadering van april heeft deze vastgesteld.

De Long Alliantie Nederland wil hiermee een stimulans aan het veld bieden om zodoende meer eenduidigheid op dit gebied te verkrijgen. De visie met als titel “Goed inhaleren vraagt om goed instrueren” beschrijft waar een optimale scholing voor inhalatie instructie aan moet voldoen. De Long Alliantie Nederland hoopt dat scholingsinstellingen deze visie ter harte nemen en hun scholingen hieraan gaan spiegelen. Voor zorgverleners is het een belangrijk document om een te volgen scholing hierop te kunnen beoordelen. De Long Alliantie Nederland is op dit moment bezig het document te verspreiden aan onder andere alle relevante scholingsinstellingen en beroepsverenigingen. U kunt het document vinden op www.inhalatorgebruik.nl en via deze link www.inhalatorgebruik.nl/nl/scholing/scholing

3. Maastricht geeft vorm en inhoud aan integrale zorgverlening astma en COPD

Het toepassen van de Zorgstandaarden astma en COPD is “maatwerk”: iedere patiënt is anders en iedere regio's is anders. Ter inspiratie en om van elkaar te leren hebben het Zorginstituut Nederland en de Long Alliantie Nederland de aanpak van integrale zorgverlening aan mensen met astma en COPD in een aantal regio's beschreven. Deze maand staat de aanpak in het Heuvelland centraal. Meer informatie is [HIER](#) te vinden.

4. Studie naar COPD zorg in Nederland

In het kader van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten heeft de LAN de ambitie 25% minder ziekenhuisopnamedagen voor COPD longaanvallen te realiseren. Hiertoe wordt het “landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname” opgesteld. Het zorgpad start in het ziekenhuis en loopt door tot en met de thuissituatie.

Om de huidige COPD-zorg in kaart te brengen is er een landelijke enquête gehouden onder ziekenhuizen en huisartspraktijken in Nederland. Naast diverse thema's kwamen ook de belangrijkste knelpunten en verbeterpunten in de COPD-zorg aan bod. Daarnaast werden de ervaringen van COPD-patiënten rondom longaanvallen in kaart gebracht met een focusgroep en een enquête onder het Longfonds ledenpanel. De resultaten van deze studie zijn gepresenteerd op de Longdagen en samengevat in onderstaande poster.

5. Monitor: indringende documentaire over beroepsziekten in Nederland

Het TV programma Monitor van KRO-NCRV heeft een ingrijpende reportage uitgezonden over beroepsziekten in Nederland. Jaarlijks krijgen 50.000 mensen een beroepsziekten en 3.000 mensen overlijden aan beroepsziekten, waarvan circa 2.000 door beroepslongziekten. De reportage geeft een beeld van Alex van Nierop en Albert Schuurman die ziek zijn geworden door hun werk. Ingegaan wordt op de vraag waarom er, ondanks dat misstanden en oplossingen al lang bekend zijn, er niet wordt ingegrepen om het grote probleem van beroepsziekten aan te pakken.

Het beeld uit de TV rapportage wordt ondersteund door de in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uitgebrachte [Arbobalans 2014](#). Dit tweejaarlijkse onderzoek van TNO geeft inzicht in werknemers, ziekteverzuim, arbeidsongevallen en beroepsziekten per branche in Nederland.

Het rapport gaat ook uitgebreid in op beroepsziekten. Geen onderwerp om vrolijk van te worden.

- De totale ziektelast door arbeidsrisico's bedraagt 4,7% van de totale ziektelast in Nederland. De beroepsziekten met de hoogste ziektelast zijn aandoeningen aan het bewegingsapparaat (28% van de totale ziektelast door arbeidsrisico's), psychische stoornissen (24%) en ziekten aan de ademhalingswegen (15%). Werken met gevaarlijke stoffen is een belangrijke oorzaak van onder meer longziekten. Het is een arbeidsrisico waar één op de vijf werknemers mee te maken heeft.
- Gekeken naar ziektebeelden is COPD zelfs de op één na schadelijkste beroepsziekte. Het totaal aantal verloren DALYs (Daily Adjusted Life Years) veroorzaakt door aandoeningen van het ademhalingsstelsel, longkanker en mesothelioom bedraagt 58.700, ruim een kwart van het totaal in Nederland. Gevaarlijke stoffen zijn verantwoordelijk voor de meerderheid van deze ziektelast. In 2020 wordt verwacht dat dezelfde aandoeningen verantwoordelijk zijn voor 70.900 verloren gezonde levensjaren, waarbij COPD alleen al goed is voor iets meer dan de helft van dit verlies.
- In Nederland overleden in 2013 ruim 3.700 mensen aan een beroepsziekte, waarvan meer dan 2.000 aan een longziekte: astma, COPD, longkanker, mesothelioom. Opvallend is dat de aandacht voor deze sterfte zeer gering is.

De Long Alliantie Nederland zet zich in het kader van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten (onder andere) in voor het terugdringen van het arbeidsverzuim onder mensen met een longziekte met 15% en voor een vermindering van de sterfte aan astma en COPD van 10%. De LAN wil samen met overheid, werknemers- en werkgeversorganisatie en organisaties uit het veld van chronische longziekten werken

aan de aanpak van beroeps(long)ziekten. Reportage en rapport tonen de noodzaak aan. Er gebeurt al veel goeds in verschillende branches. Nu tijd om goede voorbeelden op te schalen. De TV reportage is [HIER](#) te bekijken en de Arbobalans 2014 is [HIER](#) te vinden.

6. Longdagen 2015 een groot succes!

Op dinsdag 21 en woensdag 22 april 2015 werden voor de vierde keer de Longdagen georganiseerd in de jaarbeurs in Utrecht. Het was een geslaagd congres met een grote opkomst. Voor de eerste keer is ook de Longartsenweek gekoppeld aan de Longdagen waardoor er ook een grote opkomst was van longartsen.

Het was een goed congres in de eerste plaats door de mix van patiënten, zorgverleners, zorgonderzoekers, zorgverzekeraars, beleidsmakers. Voorts door het sterke en afwisselende programma met aandacht voor onderzoek, preventie, zorg en zorgorganisatie. Ook is het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten uitgebreid aan de orde gekomen met aandacht voor "de aanval op de longaanval" en ook hebben veel patiënten en zorgverleners een bezoek gebracht aan de stand over www.inhalatorgebruik.nl

De organisatie van de Longdagen is in handen van meerdere organisaties binnen de chronische longzorg, zoals de NRS, NVALT en het Longfonds in samenwerking met onder meer de NVLA, CAHAG, NVK, KNGF en LAN. Meer informatie over de Longdagen is te vinden op www.longdagen.nl

7. www.inhalatorgebruik.nl uitgebreid en geïntegreerd in informatiesystemen

De website www.inhalatorgebruik.nl informeert patiënten en zorgverleners over het gebruik van inhalatoren. De LAN is verheugd te melden dat www.inhalatorgebruik.nl is uitgebreid met landelijk uniforme inhalatieprotocollen voor de volgende inhalatoren: Ellipta, Easyhaler en Cyclohaler.

De inhalatieprotocollen van de LAN zijn vanaf nu ook te gebruiken via de zorgprotocollenmodules van de informatiesystemen voor huisartsen (Medicom) en apotheken (Pharmacom). Stichting Health Base verzorgt de inhoud van deze twee systemen. De LAN en Health Base werken al enige tijd samen om de integratie van de LAN inhalatieprotocollen in de twee systemen mogelijk te maken. Voor zowel huisartsenpraktijk als apotheken is het makkelijker om met de inhalatieprotocollen te werken, nu ze in beide systemen geïntegreerd zijn. De LAN is blij met de samenwerking met Health Base; de implementatie van de inhalatieprotocollen heeft hierdoor grote voortgang geboekt. Meer informatie over Health Base: www.healthbase.nl.

De inhalatie instructies zijn ontwikkeld in samenwerking met de Longfonds patiëntenvereniging, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en farmaceutische bedrijven. De inhalatieprotocollen zijn opgesteld in nauwe samenwerking met Stichting Inhalatie Medicatie Instructie School (IMIS) en Kwaliteitskring NODE (namens de branchevereniging van apothekers: KNMP) en namens de V&VN Longverpleegkundigen

(de Tjongerschans). De wetenschappelijke onderbouwing is verzorgd door de afdeling Farmaceutische Technologie en Biofarmacie van de Rijksuniversiteit Groningen. De inhalatieprotocollen zijn mede mogelijk gemaakt door zorgverzekeraar Coöperatie VGZ, die innovatieve zorginitiatieven ondersteunt. De ontwikkeling van de website www.inhalatorgebruik.nl is oorspronkelijk een initiatief van AstraZeneca, Boehringer Ingelheim en GlaxoSmithKline. Zij hebben als lidorganisaties van de LAN de website overgedragen aan de LAN.

8. Digitaal magazine verschenen over nieuw Nederlands Astmacentrum Davos

Kinderen en volwassenen met ernstig astma die ondanks goede medische zorg in Nederland hun ziekte niet onder controle krijgen, kunnen voor specialistische behandeling van ernstig astma naar het NAD, met als doel de astma te stabiliseren en de regie over hun eigen leven terug te krijgen.

Op 5 februari jl. is de nieuwbouw van het Nederlands Astmacentrum Davos (NAD) officieel geopend. Het NAD is binnen Davos verhuisd naar de nieuwbouw om de patiëntenzorg toekomstbestendig te houden en efficiënter te kunnen werken. Het NAD zit in hetzelfde gebouw als de Zwitserse kliniek 'Zürcher Höhenklinik Davos Clavadel' voor onder andere longrevalidatie. De nieuwe locatie van het NAD ligt op 1700 meter hoogte waar door het ontbreken van allergenen in combinatie met intensieve training bijzondere gezondheidseffecten bereikt kunnen worden.

Over het Nederlands Astmacentrum Davos is een digitaal magazine verschenen dat informeert over het centrum, de ervaringen van kinderen en volwassenen die er revalideren en over voorwaarden voor verwijzing naar Davos. Het magazine is [HIER](#) te downloaden.

Het Zorginstituut Nederland (ZiNL) heeft in december 2014 het “standpunt behandeling van (ernstig) astma in het hooggebergte” uitgebracht. Het ZiNL doet op dit moment geen uitspraak over de effectiviteit van hooggebergtebehandeling voor kinderen en volwassenen met ernstig (refractair) astma en handhaaft de hooggebergte behandeling voor deze groep patiënten als te verzekeren prestatie in de basisverzekering. Het ZiNL doet dit onder de voorwaarde dat er de komende jaren onderzoek plaatsvindt naar de toegevoegde waarde van deze behandeling. In 2018 beoordeelt het ZiNL de effectiviteit van deze behandeling opnieuw.

Het bevorderen van goede randvoorwaarden voor uitvoering van het onderzoek en het faciliteren dat alle belanghebbende organisaties bij dit onderzoek betrokken worden, ziet de LAN als rol voor zichzelf op dit dossier. Hiertoe is een begeleidingscommissie ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de Vereniging Nederland Davos, Longfonds patiëntenvereniging, NVALT, NVK/SKL, LCN, Zorgverzekeraars Nederland en Achmea. Merem is als zorgorganisatie verantwoordelijk voor de onderzoeken. Op dit moment wordt hard gewerkt aan het opstellen van de onderzoeksdesigns om de onderzoeken zo snel mogelijk te starten. Het standpunt van het Zorginstituut Nederland is [HIER](#) te vinden.

9. Steungroep bespreekt landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname

Longaanvallen veroorzaken veel leed, ziekenhuisopnames en kosten. In het kader van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten heeft de LAN de ambitie 25% minder ziekenhuisopnamedagen voor COPD longaanvallen te realiseren. Hiertoe wordt het “landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname” opgesteld. Het zorgpad start in het ziekenhuis en loopt door tot en met de thuissituatie.

Onlangs is de steungroep van het [landelijk transmuraal zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname](#) bijeen gekomen. Voor de ontwikkeling en een goede implementatie van het zorgpad wil de LAN gebruik maken van alle kennis, expertise en kracht van mensen en organisaties die te maken hebben met de zorg van COPD patiënten die zijn opgenomen voor een longaanval. Deze mensen en organisaties vormen samen de steungroep. Tijdens de drukbezochte bijeenkomst kregen LAN leden en andere organisaties de mogelijkheid om hun gedachten over het zorgpad te delen. Aan de gedachtewisseling ging een presentatie van de werkgroep vooraf die inging op: aanleiding en methodiek voor het zorgpad, inventarisatie van de huidige situatie & knelpunten rond de zorg omtrent COPD longaanvallen, huidige stand van zaken van de ontwikkeling van het landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname, invoering van het zorgpad in pilotregio's, het te bereiken hoofddoel, inclusief de subdoelen.

De [presentatie](#) van deze bijeenkomst is [HIER](#) te vinden. De opbrengst van de bijeenkomst wordt door de LAN gebruikt voor het verder ontwikkelen en invoeren van het landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname.

10. REDUX: sneller herkennen en behandelen van longaanvallen

Van alle COPD-patiënten die worden opgenomen in het ziekenhuis voor een longaanval (exacerbatie) overlijdt 35-50% binnen twee jaar. Longaanvallen zorgen voor een sterke terugval in kwaliteit van leven van patiënten die vaak niet meer geheel herstelt.

Omdat tijdige herkenning en behandeling van een longaanval de gevolgen ervan vermindert heeft de CAHAG in samenwerking met GSK, BoehringerIngelheim, AstraZeneca en het Longfonds het project REDUX ontwikkeld. Dit staat voor "Reducing delay through Education in COPD-exacerbations" en behelst een scholing met het beschikbaar stellen van herken- en actieplannen om huisartsen, longartsen, praktijkondersteuners en longverpleegkundigen te instrueren tijdige herkenning van longaanvallen met hun COPD-patiënten te bespreken en adequate acties te ondernemen. Het REDUX programma maakt onderdeel uit van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten en draagt onder meer bij aan minder ziekenhuisopnamedagen en minder sterfte aan longziekten. Meer informatie over het REDUX programma is [HIER](#) te vinden.

11. Nieuwe boeken over COPD

Bij uitgever Esculaap media is recent een drietal boeken verschenen over COPD:

- Comorbiditeit bij COPD
Dit is een boek bedoeld voor Longartsen, longverpleegkundigen, huisartsen en praktijkverpleegkundigen en ondersteuners. In dit boek wordt onder redactie van Professor dr. E.F.M. Wouters beschreven dat naast veranderingen in het ademhalingsstelsel, COPD gepaard gaat met een veelheid aan andere orgaanaantastingen waarbij cardiovasculaire aandoeningen op de voorgrond staan. Ook kunnen chronische beperkingen leiden tot angst en depressie. Deze diverse aandoeningen worden niet altijd of niet tijdig gediagnosticeerd. Comorbiditeit bij COPD beschrijft de meest voorkomende comorbiditeiten en geeft tips voor de aanpak in de praktijk.
- Therapietrouw bij COPD
Dit boek onder redactie van longarts Bert Roldaan en longverpleegkundige Titia Klemmeier geeft praktische handvatten hoe in de praktijk therapietrouw kan worden herkend en vervolgens hoe dit aan te pakken. De verschillende aspecten van therapietrouw komen aan bod, alsmede verschillende interventies om therapietrouw te bevorderen bij patiënten met COPD.
- Er is de laatste tijd veel aandacht voor inhalatie technologie en instructie. Dit is een goed teken omdat er veel diversiteit is in inhalatoren en inhalatiemedicamenten. Hierdoor neemt de keuzevrijheid toe, maar door de veelheid is het soms ook lastig om een goede keuze te kunnen maken. Daarom is door Paul Hagedoorn, senior onderzoeker bij de Basiseenheid Farmaceutische Technologie en Biofarmacie van de Rijksuniversiteit Groningen, en Titia Klemmeier, longverpleegkundige, een boek geschreven met als titel "Inhalatie Technologie & Instructie". Dit boek is bedoeld voor alle zorgverleners betrokken bij inhalatie medicatie en andere geïnteresseerden. Zo wordt er onder andere ingegaan op de anatomie van de luchtwegen en het technische aspect van inhalatie. Aan bod komt de keuze van het te kiezen inhalatiesysteem en veelvoorkomende fouten & misverstanden. Een nuttig en leerzaam naslagwerk voor iedereen die met inhalatiemedicatie van doen heeft.

De boeken zijn [HIER](#) te bestellen

12. Beschikbaar: landelijk uniform aanvraagformulier stoppen met roken zorg

Vanaf heden is beschikbaar het "landelijk uniform aanvraagformulier stoppen met roken zorg". Dit formulier kan gebruikt worden bij het starten van de stoppen met roken zorg bij alle zorgverzekeraars. Het doel van het formulier is het aanvragen van de stoppen met roken zorg te uniformeren en te vergemakkelijken, zodat deze zorg zo laagdrempelig mogelijk kan worden verleend en zoveel mogelijk mensen stoppen met roken.

LANDELIJK UNIFORM AANVRAAGFORMULIER STOPPEN MET ROKEN ZORG

Het formulier is ontwikkeld en vastgesteld door het Partnership Stop met Roken, Zorgverzekeraars Nederland en de Long Alliantie Nederland. Het formulier is te downloaden van de websites van de [LAN](#) en [Zorgverzekeraars Nederland](#).

13. Longen op de agenda

Hieronder een overzicht van relevante congressen en bijeenkomsten op het gebied van longen en gerelateerde onderwerpen.

Wanneer	Wat	Meer informatie
Meerdere data in 2015	Diverse nascholingen op het gebied van Longzorg	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data in 2015	Diverse symposia en congressen op het gebied van Longzorg	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data in 2015	Masterclass, nascholing voor praktijkondersteuners, Longverpleegkundigen en praktijkverpleegkundigen	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data in 2015	Nascholing 'Inhaleren 3.0'	Voor data en locaties, klik HIER
28 mei 2015	Sleepless 2015: zuurstof, beademing, OSAS.	www.vivisol.nl
2 juni 2015	V&VN Ledendag	www.healthinvestment.nl
18 juni 2015	Breathless 2015	Voor meer informatie, klik HIER

10 september 2015	Nationaal Pulmonaal Congres	www.healthinvestment.nl
17 september 2015	Jaarcongres van V&VN Praktijkverpleegkundigen & Praktijkondersteuners	Voor meer informatie, klik HIER
24 september 2015	3 ^e OSAS nascholing	www.healthinvestment.nl
26 – 30 september 2015	European Respiratory Society	www.ersnet.org
20 oktober 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Zuid	www.healthinvestment.nl
29 oktober 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Noord	www.healthinvestment.nl
3 november 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Oost	www.healthinvestment.nl
12 november 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Midden	www.healthinvestment.nl
2 oktober 2015	LAN Ledenvergadering	
10 december 2015	V&VN Longsymposium	www.healthinvestment.nl
18 december 2015	LAN Ledenvergadering	

De agenda kunt u ook vinden op onze website www.longalliantie.nl. Als u gegevens wilt aanleveren voor "Longen op de Agenda" dan kunt u die sturen naar nijdeken@longalliantie.nl.

14. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland

De Long Alliantie Nederland (LAN) is de federatieve vereniging van vooraanstaande partijen in Nederland op het gebied van chronische longzorg. De doelen van de LAN zijn:

- Het terugdringen van het aantal mensen met chronische longaandoeningen;
- Het terugdringen van de ernst van hun ziekte en het aantal sterfgevallen als gevolg van chronische longaandoeningen;
- Het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met chronische longaandoeningen.

Leden van de Long Alliantie Nederland:

- Longcentra Nederland;
- Longfonds patiëntenvereniging ([Longfonds](#));
- Longfonds stichting ([longfonds](#));
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie ([KNGF](#));
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie ([KNMP](#));
- Nederlands Instituut van Psychologen ([NIP](#));
- Nederlands Respiratoir Samenwerkingsverband ([NRS](#));
- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose ([NVALT](#));

- Nederlandse Vereniging van Diëtisten ([NVD](#));
- Nederlandse Vereniging van Longfunctieanalisten ([NVLA](#));
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde ([NVK](#));
- SAN Centra voor Medische Diagnostiek ([SAN](#));
- Stichting COPD en Astma Huisartsen Adviesgroep ([CAHAG](#)) namens het Nederlandse Huisartsen Genootschap ([NHG](#)) en de Landelijke Huisartsen Vereniging ([LHV](#));
- V&VN Longverpleegkundigen, mede namens de V&VN Praktijkverpleegkundigen & Praktijkondersteuners ([V&VN](#));
- Vereniging Nederland-Davos ([Nederland-Davos](#));

Bedrijfsleden:

- Achmea ([Achmea](#));
- AstraZeneca ([AstraZeneca](#));
- Boehringer Ingelheim ([Boehringer Ingelheim](#));
- Chiesi Pharmaceuticals ([Chiesi](#));
- GlaxoSmithKline ([GSK](#));
- Focus Care Pharmaceuticals ([Focus Care](#));
- Meda Pharma ([Meda Pharma](#));
- Medidis ([Medidis](#));
- Mediq ([Mediq](#));
- Mundipharma Pharmaceuticals ([Mundipharma Pharmaceuticals](#));
- Novartis ([Novartis](#));
- Nutricia ([Nutricia](#));
- Takeda ([Takeda](#));
- Pfizer ([Pfizer](#));
- Sandoz ([Sandoz](#));
- Teva Pharma Nederland ([Teva](#));
- Coöperatie VGZ ([CVGZ](#)).

Gezamenlijk maken deze partijen zich hard voor een optimale preventie en zorg voor mensen met een chronische longaandoening. Samenwerking binnen de LAN moet zorgen voor synergie. Contactgegevens: Long Alliantie Nederland, Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort, KvK 32143205, Triodos Bank 390227919, info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.

15. Aanmelden voor dit nieuwsbericht

Dit maandelijks digitale nieuwsbericht is bedoeld om u te informeren over de Long Alliantie Nederland. Geadresseerden zijn leden, relaties en belangstellenden van de LAN.

Als u zich wilt opgeven of afmelden voor dit nieuwsbericht, of als meer personen binnen uw organisatie dit nieuwsbericht willen ontvangen, dan kunt u dat doorgeven aan: nijdeken@longalliantie.nl en telefoonnummer 033 - 421 84 18.